

CENY OGŁOSZEN:

za wiersz milimetryowy przed 1 złoty, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a święteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł.

Konto czekowe PKO. Warszawa 65.070

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wy-

nosi miesięcznie

zł. 2.00

Adres administracji: Pilsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.

Konto czekowe PKO. Warszawa 65.070

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny: WIKTOR MONSIORSKI.

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 3, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

Wyrok w procesie b. więźniów brzeskich zapadnie przed 10 stycznia.

WARSZAWA, 14. 12. (wl.) Po parodniowej przerwie, jutro sprawa b. więźniów brzeskich wstępuje w fazę ostatnią. Zaczynają się przemówienia stron.

W dniu jutrzejszym przemawiać będzie prokurator Rauze, poczem prok. Grabowski. Mowy prokuratorów zabiorą zapewne 2 dni.

Z adwokatów zabierze głos pierwszy mec. Nowodworski, obrońca p. Prągiera, następnie będzie mówił mec. Graliński, obrońca p. Bagińskiego i sekretarz ławy obrończej w tym procesie. P. Nowodworski mówił ma o praworządności, p. Graliński — podobno będzie mówił o Centrolewie, i w szczególności, oczywiście, o swoim kliencie p. Bagińskim.

Potem kolejno przemawiać będą pp.: Honigwill, Nagórski, Sterling, Landau, Szurley itd. Ostatni, jak wiadomo, zabierze głos p. Berenson.

Przemówienia obrońców potrwać mają 2 dni. Potem nastąpią repliki prokuratorów, na to repliki obrońców, wreszcie „ostatnie słowo“ oskarżonych.

Stąd wynika, że mowy niema o zakończeniu procesu przed świętami. Dowiadujemy się, że sala Paców, w której

rej toczy się proces, została zarezerwowana do 10 stycznia przyszłego roku. Znaczy to, że wedle obliczeń sądu, proces zakończy się 10-go stycznia przyszłego roku.

Prokuratorowie podtrzymują oskarżenie w całej rozciągłości w stosunku do wszystkich bez wyjątku podsądnych — bez żadnej zmiany kwalifikacji prawnych.

Francuska łódź podwodna zatonała na morzu Śródziemnym.

PARYŻ, 14. 12. Donoszą o katastrofie francuskiej łodzi podwodnej w pobliżu Bizerty.

Łódź była holowana przez holownik wojskowy z wysepki La Galite do Tunisu. W pobliżu Bizerty zerwała się nagle burza. Pod naporem wiatru pękła lina stalowa, wskutek czego łódź wpa-

dła na podwodną rafę tuż przy brzegu Holownik nie mógł przyjsić z pomocą tonącej łodzi, gdyż sam był poważnie zagrożony.

Załoga łodzi usiłowała ratować się wplaw. Według niesprawdzonych wiadomości zginął komendant z sześcioma marynarzami.

Krwawy odpust w Hamburgu.

BEZBOŻNICY ZAATAKOWALI PROCESJĘ.

BERLIN, 14. 12. Tradycyjny odpust w Hamburgu na t. zw. „świętym polu“, zakończył się wczoraj rozlewem krwi.

Podczas procesji zjawili się wśród tłumu agitatorzy komunistyczni i wdarli się na kramiki, zaczęli wygłaszać bluźniercze przemowy. Wywiązał się szereg bójek.

Sytuacja zaostrzyła się znacznie, gdy na „świętym polu“ przybył oddział

komunistycznego „Rotfrontu“. Bezbożnicy, wznosząc okrzyki, chcieli zaatakować procesję. Interwenujących policjantów usiłowano rozbroić, wobec czego zaszła konieczność zrobienia użytku z broni palnej. Padły dwie salwy. Na placu pozostał jeden komunistyczny zabity, pięciu ciężko rannych i kilkunastu lżej.

Tragiczne samobójstwo pod kołami tramwaju w Sosnowcu. Zawód miłosny przyczyną targnięcia się na życie.

Wczoraj około godz. 8 wiecz., pasażerowie, wyczekujący na przybycie tramwaju na mijance przy ul. Będzińskiej byli świadkami strasznej sceny.

Pod nadjeżdżający tramwaj rzucił się jakiś młody, porządnie ubrany mężczyzna.

Tramwaj całą siłą wpadł na nieszczęśliwego, który poniósł śmierć na miejscu. Koła wozu w straszny sposób zmasakrowały całe ciało, wlokąc je kilka metrów.

Powiadomiono policję, która natychmiast przybyła na miejsce i rozpoczęła śledztwo. Wezwano następnie pogotowie. Było jednak już zapóźno.

Lekarz stwierdził, że śmierć nastąpiła momentalnie. Zwłoki odwieziono do kostnicy szpitala na Lepiankach.

W kieszeni palta znaleziono kartę, na której prawdopodobnie ręką samobójcy skreślone były następujące słowa:

Kochana Słowo! Z przyczyn, o któ-

rych Ci później powiem, nie moge być o godz. 7. Natomiast zostawiłem u siostry 1 zł., żebyś była łaskawa przyjsić do kina po 7-ej, tylko napewno. Siostrze powiedz, że jestem ci winien złotówkę.

Czekam i pozostaje

Tadek.

Należy dodać, że samobójca był bardzo elegancko ubrany: w czarne palto z karakułowym kołnierzem, elegancki ciemny garnitur, lakierki i kalosze.

Na kilka minut przed nadejściem tramwaju kilku pasażerów zwróciło na niego uwagę. W zachowaniu nieznane młodzieńca było coś nienaturalnego.

Kilkakrotnie wybiegał na jezdnię, powracał na chodnik, potracał przytem przechodniów, wyciągał coś z kieszeni, oglądał, słowem całe jego zachowanie było niewyraźne. Kilku pasażerów, którzy byli świadkami śmierci nieznane młodzieńca utrzymują, że poprzednim zamiarem jego było rzucenie się pod samochód, później, prawdopodobnie, widząc nadechodzący tramwaj, zmienił postanowienie.

* * *

Późnym wieczorem dowiedzieliśmy się nazwisko samobójcy. Jak się okazało jest to 25-letni Jan Nowakowski, zam. w Sosnowcu, przy ul. Wielkiej 17.

Jak zeznał ojciec samobójcy, przyczyną samobójstwa był prawdopodobnie zawód miłosny.

SMIERĆ KRÓLA ŻONGLERÓW wskutek skaleczenia się w działło.

WIEDEN, 14. 12. — Po dwudniowej chorobie zmarł wczoraj w Medjolanie 36-letni Enrico Rastelli, zwany królem żonglerów. Śmierć nastąpiła w okolicach nościach niezwykłych.

Rastelli, czyszcząc zęby szczoteczka, skaleczył się w działło. Ranka spowodowała zakażenie krwi, następnie zapalenie opon mózgowych i zgon.

Zmarły żongler uchodził za doskonalego w swym fachu. W końcu grudnia br. miał wyjechać do Berlina, a na kwiecień był zaangażowany do jednego z cyrków paryskich.

WYBUCH SZESCIU PETARD NA BALU SOCJALISTÓW W SAKSONJI

BERLIN, 14. 12. W miejscowości Torgau nad Elstera odbywał się dziś w nocy bal, urządzony przez organizację socjalistyczną. O godz. 1 po północy eksplodowało 6 petard, założonych pod ścianą frontową. Podczas szalonej paniki, stratosowano kilkanaście kobiet. Odłamki szkła z okien pokaleczyły licznych tancerzy.

Jak ustaliło śledztwo, petardy były zapalone sznurem Bickforda, wskutek czego eksplodowały niemal jednocześnie. Władze podejrzewają o zamach bojówkę hitlerowską z Nerzbergu.

POGROM HAWAJCZYKÓW

urządzili marynarze amerykańscy. NOWY JORK, 14. 12. — W siedlisku milionerów amerykańskich, Honolulu (wyspy Hawajskie) rozegrały się wczoraj burzliwe zajścia.

Marynarze floty wojennej, oburzeni postępkami jednego z tubylców, który ubliżył żonie oficera, urządzili pogrom dzielnicy hawajskiej.

Około 40 tubylców odniosło rany. Admiral zarządził zbiórki i wydał za kaz opuszczenia okrętów zarówno przez oficerów, jak i marynarzy.

Tragiczne zaślubiny w oberży.

Z PIERWSZEGO PIĘTRA NA PARTER RUNĘŁO 50 OSÓB.

PARYŻ, 14. 12. Przerazająca katastrofa wydarzyła się wczoraj w Montagnac pod Bordeaux. Podczas balu, urządnego z racji zaślubin córki miejscowego kupca, załamała się podłoga w sali balowej. Zaproszeni goście runęli z wysokości 4 metrów na parter, do sali restauracyjnej.

Ogłoszający huk zaalarmował okolicznych mieszkańców. Gdy przybyli na miejsce, ujrzeli kłębowisko ciał, wijących się wśród stosu rumowisk. W akcji ratunkowej brała udział policja, straż ogniowa oraz przysłani samochodami saperzy z Bordeaux. Wydobywanie ran nych trwało cztery godziny.

Dwie osoby zostały zabite, 10 doko-

rywa w szpitalu, a 40 jest rannych.

Katastrofa zdarzyła się w starej oberży z końca 18-go wieku. Jak ustaliło dochodzenie pułap był przegniły.

JAPONJA NIE OPRÓŻNI MANDŻURJI

Oficjalne oświadczenie nowego rządu.

LONDYN, 14. 12. — Rząd japoński oświadcza w oficjalnej deklaracji, że zdecydowany jest wszelkimi środkami chronić interesy japońskie w Mandżurji.

Powiedzenie to oznacza, zdaniem kół politycznych, że Japonja nie zamierza wycofać swoich wojsk z Mandżurji.

Nie wolno rezygnować

Kronika gdańska w prasie polskiej jest rubryką niewątpliwie męczącą i monotonna. Jeśli w nagłówku artykułu wystąpi słowo „Gdańsk“, można być pewnym, że chodzi tu albo o nowy akt pieniężności przed ligą narodów, albo o demonstracje bojówek nacjonalistycznych na ulicach Wolnego Miasta, albo szykany wobec obywateli polskich. Pod tym względem sytuacja od lat nie zmienia się i — pod kątem chwili bieżącej — posiada pozory beznadziejności. W każdym bowiem razie ewolucja stosunków stale idzie ku zaostrzeniu. Hasło „Zurück zum Reich“ rozbrzmiewa tem silniej, im bardziej wzmagają się prądy odwetowe i rewizjonistyczne w Niemczech, których echem i satelitą duchowym Gdańsk pozostał.

Na tle tej rzeczywistości, stawiającej politykę polską wobec ciężkiej próby, dają się od jakiegoś czasu słyszeć głosy jakby zniecierpliwienia i rezygnacji z nabytych praw. Mówi się i pisze, że Gdańsk jest wrzodem, którego uleczyć nie potrafimy, który się żywi naszymi sokami, aby fabrykować z nich jady. Że może lepiej byłoby machnąć ręką na cały ten rozpolitykowany i wrogi kraj pruski, a wszystkie siły poświęcić rozbudowie urządzeń portowych na własnym wybrzeżu. Przy sposobności zaś możnaby pokazać Gdańskowi, jaką cenę płaci się za prowokowanie państwa, od którego dobrej woli i świadczeń zależy jego egzystencja.

Istotnie „zemścić się“ i „pokazać się“ byłoby łatwo. Wystarczy, aby Polska wycofała swój udział w stoczni gdańskiej i zamówienia w niej, zwinęła dyrekcję kolejową, wstrzymała dowóz taniej żywności i przerzuciła cały swój fawor na Gdynię, aby nazajutrz butne Wolne Miasto znalazło się w obliczu katastrofy gospodarczej. Ale łatwość takiej odpłaty nie oznacza jeszcze jej celowości.

Mimo tylu cierni i przykrości nie wolno nam Gdańsk uważać za czynnik wrogi, zasługujący na zniszczenie. Nie wolno nie przez litość, lecz przez wzgląd na nasz własny interes.

Gdańsk potrzebujemy i potrzebować będziemy zawsze, choćby Gdynia przerosła go rozmiarami. Wartość tego klucza do Wisły, zamykającego jej ujście i decydującego o spławie po jedynej naszej arterji wodnej — nic nie zastąpi. W miarę dalszego rozwoju gospodarczego państwa niezbędne będzie pełne wykorzystanie wszystkich dróg handlowych, wśród których Wisła pozostanie zawsze drogą główną.

Jest to sprawa, wobec której ustąpić muszą wszelkie kamienie, z tamtej strony nam pod nogi, i wszelkie odruchy, jakimi instynktownie moglibyśmy odpowiedzieć. „Łączność Gdańska z Polską — stwierdził niedawno minister Strasburger — jest nazawsze nierozdzielna“, a sugerowane z pewnych stron represje wobec Gdańska byłyby tylko wodą na młyn niemiecko - gdańskich nacjonalistów.

Co więc robić? Trzeba wytrwale i cierpliwie kamień po kamieniu kru-

żyć mur polityczny, aby tem silniej zespoliły się węzły gospodarcze we wzajemnym stosunku jedynie rozstrzygające. Trzeba może w niejednym poddać rewizji nasze własne postępowanie. Bo i tutaj nie wszystko jest w porządku. Jeden z dzienników polskich ex re chronicznego targu o radę portu woła z desperacją: „Gdańsk nie chce być portem Polski“, ale trochę dalej przyznaje, że i nasze stanowisko w tej radzie nie jest bez zarzutu. Jej polscy człon-

kowie grzeszą bezczynnością, nieznajomością rzeczy, a w pewnych wypadkach występują nawet przeciw interesom Polski. Jakżeż potem żalić się, że „portem zarządza się w duchu wyraźnie dla Polski niekorzystnym“, jeśli takich dobrano zastępców?

Przykładu tego zapewne uogólniać nie można, choć z drugiej strony wiadomo, że np. organizacje polskie na terenie Wolnego Gdańska dopiero teraz wychodzą z fazy wza-

jemnych walk, które paraliżowały ich stanowisko nazewnątrz. Dopiero teraz wysiłkiem gen. komisarza Rzeczypospolitej powiodło się doprowadzić do stanu, który może zdecydować o wpływach polskich w Gdańsku.

Rzucanie anatemy na „hydrę pruską“ jest rzeczą łatwą, ale politycznie bezwartościową. „Hydrę“ trzeba wytresować, by jedząc z ręki polskiej przestała gryźć. To jest jedynie racjonalny program.

Ulgi kredytowe dla instytucji rolniczych.

Rada ministrów uchwaliła projekt ustawy, posiadającej niezmiernie ważne znaczenie dla istnienia i rozwoju polskich instytucji rolniczych, a specjalnie spółdzielni handlowo - rolniczych. Polska spółdzielczość rolnicza znalazła się bowiem w bardzo trudnym położeniu wobec spadku wypłacalności swych członków - rolników. Spół-

dzielnie rolnicze dostarczały od kilku lat na kredyt różnych towarów swym członkom, jak nawozów sztucznych, nasion, maszyn rolniczych i t. p. Kasy spółdzielcze, jak kasy Stefczyka i inne rozdzielały kredyty państwowe w imieniu banku rolnego. Spadek dochodu rolnika - członka tych spółdzielni uniemożliwił mu dotrzymanie terminów

swych zobowiązań. Z tego powodu spółdzielnie rolnicze znalazły się w wielkich trudnościach finansowych. Trudności te zresztą datują się oddawna wskutek nieogłędnego prowadzenia księgowości i gospodarki, oraz konkurencji kilku centrali spółdzielczych, pracujących na tych samych terenach kraju. Sytuacja spółdzielni rolniczych była już w 1927 roku tak poważna, że rząd zmuszony był przyznać na podstawie ustawy skarbowej spółdzielczości rolniczej kredyt w wysokości 10 milionów złotych. Kredyt ten tak zwany sanacyjny, poprawił na pewien czas sytuację naszej spółdzielczości rolniczej. Niestety jednak, jak to już wyżej wspomnieliśmy, pogorszenie się sytuacji wsi, na skutek przesilenia rolnego, zneutralizowało tę pomoc. Obecnie nadchodzi termin spłaty tych kredytów sanacyjnych, rozdzielonych przez specjalny komitet rolniczo - spółdzielczy między poszczególne spółdzielnie. W końcu lutego 1932 r. przypada większość terminów płatności z tego tytułu.

Rygorystyczne ściąganie tych należności w jednym terminie mogłoby doprowadzić wiele z pośród naszych spółdzielni rolniczych do zupełnego upadku. Spółdzielczość rolnicza stanowi zbyt pożyteczną sieć organizacyjną dla kulturalnego, handlowego i produkcyjnego interesu naszego rolnictwa, aby można było z lekkim sercem przeczekać do porządku dziennego nad jej upadkiem. To też rząd postanowił jeszcze raz przyjąć z wydatną pomocą naszej spółdzielczości rolniczej, projektując wydanie specjalnej ustawy, wprowadzającej ulgi w spłacie kredytów państwowych dla spółdzielni rolniczych. Projekt mianowicie upoważnia ministra skarbu do przedłużania terminów spłaty kredytów, udzielonych spółdzielczości z zapasów skarbowych jeszcze na mocy ustawy z 1927 r. W wyjątkowych wypadkach, zasługujących specjalnie na uwzględnienie, minister skarbu będzie upoważniony przez tę ustawę do całkowitego lub częściowego umarzenia tych należności.

Projekt powyższej ustawy przedłożony zostanie niebawem sejmowi do uchwalenia. Posiada on istotne znaczenie nie tylko dla naszej spółdzielczości rolniczej, ale i dla całego rolnictwa, gdyż utrzymanie instytucji spółdzielczych stanowi dla wielu rolników szczególnie drobnych i średnich gwarancję uzyskiwania pomocy finansowo - kredytowej. Powtórnie zaś spółdzielnie uwolnione od presji swych długów przestaną gniebić rolników - swych członków. Projekt wprowadzenia tych ulg ukazuje się w samą porę. Sytuacja rolnictwa doznała bowiem pewnego odprężenia wobec zwyczajki cen zbóż chlebowych. Wymaganie w takim momencie pod rygorami sądowymi spłat państwowych należności kredytowych od rolnictwa i jego instytucji pogorszyłoby sytuację.

Z tych też względów rolnicy powitają projekt ustawy, zaproponowany przez rząd, z wdzięcznością, widząc w fakcie opracowania tej ustawy jeszcze jeden dowód troskliwej opieki czynników rządowych nad istotnymi interesami rolnictwa.

Projekt ustawy

o dodatkowych kredytach dla bezrobotnych.

Do ciała ustawodawczego wniesiony został projekt ustawy o dodatkowych kredytach w sumie 33.900.000 złotych na dopłaty skarbu państwa do funduszu bezrobocia oraz na pomoc dla bezrobotnych.

Kredyt ustalony w budżecie min. pracy i opieki społ. na rok 1931-32 na pomoc dla bezrobotnych wynosił 59 milionów złotych. W okresie od 1 kwietnia do 30 listopada r. b. wydatkowano na ten cel 71.652.400 zł; nadwyżkę w sumie 12.652.000 zł. pokryto drogą przeniesienia z innych pozycji budżetu ministerjum.

W okresie od 1 grudnia r. b. do 31 stycznia 1932 r. przewidziana jest na ustawową dopłatę skarbu państwa do funduszu bezrobocia oraz na akcję pomocy specjalnej dla bezrobotnych kwota 23.900.000 zł, która to suma pokryta

będzie z oszczędności innych ministerjów uzyskanych drogą zmniejszenia wydatków. Ponadto w okresie do 1 stycznia 1932 roku przewidywany jest wpływ z dodatkowych opłat pocztowych, radiofonicznych i kolejowych na rzecz bezrobotnych kwota 10 milionów złotych, która to suma zostanie zarachowana na dochód skarbu państwa. Równocześnie przyznany zostanie z budżetu ministerjum pracy i opieki społ. na okres 1931-32. kredyt w wysokości 10 milj. zł do dyspozycji naczelnego komitetu do spraw bezrobocia.

Ogółem zatem na dopłaty skarbu państwa do funduszu bezrobocia, oraz na pomoc specjalną dla bezrobotnych do końca bieżącego okresu budżetowego niezbędny jest dodatkowy kredyt w wysokości 33.900.000 zł., który też przewiduje projekt omawianej ustawy.

Izby pracy

w projekcie pol. konfederacji pracowników umysłowych.

Ciekawy projekt o izbach pracy przedstawiła władzom pol. konfederacji zw. zaw. pracowników umysłowych. Projekt ten zyskał aprobatę ostatniego kongresu konfederacji.

W projekcie tym zaznaczono, że izby pracy winny przede wszystkim opracowywać opinie i zalecenia w zakresie tych działów polityki ustawodawczej, które dotyczą rynku pracy.

Praca ta przytem musi być oparta na ustawowym obowiązku, nałożonym na rząd przedkładania izbom odpowiednich materiałów, do opinii.

Izby pracy powinny prowadzić prace badawcze w zakresie polityki społecznej i gospodarczej. Zarazem jednak muszą zorganizować dział poradnictwa zawodowego, opartego na nowoczesnych badaniach psychotechnicznych.

Szerokie uprawnienie do zorganizowania szkolnictwa zawodowego, do kształcenia i prawie nieistniejącego

dzisiaj — społecznego, muszą być również atrybutem izby pracy.

Izby pracy, jako organy samorządu gospodarczego najemnych pracowników umysłowych i fizycznych, muszą być najwyższą formą przedstawicielstwa świata pracy najemnej powołana mocą przepisów prawa publicznego.

Jednocześnie w swej organizacji zarówno pracowników umysłowych, jak i fizycznych, izby pracy powinny jednak uwzględniać odrębne interesy i różne podstawy prawne rozwoju tych grup, przez specjalne autonomiczne sekcje robotnicze i prawnicze.

Organizacja izb pracy, z uwagi na charakter ich zadań, powinna być dwustopniowa. Regionalne izby pracy będą sprawowały funkcje samorządów. Natomiast ogólny wyraz opinii i zaleceń świata pracy winien przedkładać i ostateczną ich formę opracowywać ogólnopolski związek izb.

232.000 robotników polskich we Francji

Dziennik „Salut Publique“ w Lyonie podaje dane statystyczne oparte na urzędowych francuskich, dotyczące ilości robotników cudzoziemców, zatrudnionych we Francji:

1. Przemysł, górnictwo, handel: Paryż (ogółem 340.000) w tem: 90.000 włochoń, 50.000 belgów, 40.000 rosjan, 35.000 szwajcarów, 34.000 polaków, 91.000 innych narodów.

Prowincja (og. 913.000) w tem 307.000 włochoń, 166.000 polaków, 155.000 bel-

gów, 101.000 hiszpanów, 184.000 innych narodów.

2. Rolnictwo (ogółem 254.000) w tem: 80.000 włochoń, 67.000 hiszpanów, 44.000 belgów, 32.000 polaków, 31.000 innych narodów.

Ogółem cudzoziemców, zatrudnionych we Francji jest: 1.500.000. Na ogół na sumę 232.000 zatrudnionych polaków we Francji przypada na górnictwo 100.000.

Ze zjazdu regionalnego kupiectwa w Częstochowie zorganizowanego przez izbę przemysłowo-handlową w Sosnowcu.

Onegdaj odbył się w Częstochowie zjazd regionalny sfer kupieckich okręgu częstochowskiego, zwolany przez izbę przemysłowo-handlową w Sosnowcu. Zjazd miał charakter dwójaki. Z jednej strony izba przez swych przedstawicieli złożyła sprawozdanie z działalności swej za okres od czasu poprzedniego zjazdu regionalnego w Kielcach, a to dla zapoznania sfer kupieckich z aktualnymi pracami izby, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, obchodzących specjalnie kupiectwo, a z drugiej strony, w drodze ożywionej dyskusji, przedstawione zostały izbie przez poszczególnych przedstawicieli kupiectwa w Częstochowie aktualne potrzeby tego kupiectwa i jego postulaty do ogólnej sytuacji gospodarczej państwa jak i do zagadnień ściśle lokalnych.

Zjazd obradował w sali straży ogniwej w Częstochowie przy udziale około 400 osób ze sfer kupieckich.

O godzinie 5 popoł. prezes izby, inż. Gądomski, zagal obrady, witając reprezentantów władz oraz zebranych przedstawicieli kupiectwa.

Przy stole prezydjalnym zasiadli obok prezesa izby, wiceprezesa Gruszczyński i Likiernik, radcowie izby Stiller, Wajnsztok i Wilkoszewski, reprezentujący jednocześnie poszczególne stowarzyszenia kupiectwa w Częstochowie, posłowie dr. Czernichowski i dr. Biluchowski, przedstawiciel stowarzyszenia kupców polskich w Warszawie, dr. Jakubowski i Szczerbiński, przedstawiciel centrali związku kupców, dr. Zylbersztajn, przedstawiciel związku de talicznych kupców chrześ. w Częstochowie p. Misiórski.

Po przystąpieniu do obrad zabrał głos dyrektor Dittrich, który złożył treściwe sprawozdanie z działalności izby za okres ostatniego roku.

Z kolei radca izby, poseł dr. Czernichowski wygłosił obszerny referat pod tytułem: „Podatki w preliminarzu budżetowym państwa na rok budżetowy 1932-33.

Referent scharakteryzował ogólny budżet państwa na rok przyszły, zamykający się preliminarzowym deficytem około 70 milionów złotych i wskazał na przewidywane oszczędności, które mają posłużyć na pokrycie tego deficytu.

Zobrazowawszy następnie stanowisko sfer oficjalnych w sprawie podatku przemysłowego, oświadczył referent, że zamierzona jest całkowite zniesienie tego podatku w ciągu lat najbliższych, a już w budżecie na rok 1932-33 przewidziano jest zmniejszenie wpływu z tego podatku w stosunku do wpływów z r. 1929-30 o 40 proc, tj. mniej więcej w tym stosunku, w jakim zmniejszają się obroty w tym okresie, przy czym podkreślił, że w pierwszym okresie ulgami objęte jest wyłącznie kupiectwo. Mówca przedstawił następujące wytyczne częściowej reformy tego podatku, które mają być uchwalone na komisji skarbowej sejm, a równocześnie informował zebranych o projektach podatkowych, częściowo już uchwalonych przez sejm, mających pokryć ubytek dochodów skarbu państwa z tytułu obniżek podatku przemysłowego. Są to dodatek kryzysowy do podatku dochodowego, kumulacja dochodów, specjalny dodatek do podatku dochodowego od dochodów rejentów, komorników sadowych i pisarzy hipotecznych, podatek od nieruchomości, podatek od lokali oraz podatek od energii elektrycznej. Wysłuchane przez zebranych z ogromnym zainteresowaniem obszernie wywody posła Czernichowskiego dały pełny obraz tego, jak w najbliższym czasie kształtować się będzie polityka podatkowa państwa.

Z kolei przedstawiciel centrali związku kupców w Warszawie dr. Zylbersztajn omówił szczegółowo aktualny projekt reformy podatku przemysłowego, idący w kierunku zrywania

tego podatku.

Radca prawny izby dr. Braun w referacie pod tytułem: „O lojalności w handlu“ omówił zagadnienie zwalczania nieuczciwej konkurencji kupieckiej, przy czym wskazał na różne formy nieuczciwego współzawodnictwa, zwłaszcza na przejawy tej plagi w poszczególnych ośrodkach okręgu izby sosnowieckiej. Referent wyjaśnił rolę izb przemysłowo-handlowych przy zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i scharakteryzował dotychczasowe wystąpienia oraz zamierzenia na przyszłość izby sosnowieckiej w tej dziedzinie, a równocześnie podkreślił, że tylko w drodze współdziałania samego kupiectwa i jego organizacji w tej akcji mogą być osiągnięte dodatnie wyniki.

Z kolei wygłosił delegat stowarzyszenia kupców polskich w Warszawie, p. Szczerbiński przemówienie na temat aktualnych potrzeb i postulatów kupiectwa. W przeszło godzinnej mowie obrazował p. Szczerbiński przyczyny obecnego katastrofalnego stanu kupiectwa i jego aktualne postulaty, poruszając następujące problemy: etatyzacji życia gospodarczego, pro konsumencka, a nie licząca się z interesami produkcji i wymiany polityka gospodarcza, konieczność utworzenia specjalnego departamentu handlu wewnętrznego w ministerjum przemysłu i handlu, stosunek rządu do organów samorządu gospodarczego oraz konieczność kontaktu izb przemysłowo-handlowych z szerokimi sferami kupieckimi, sprawy po-

datkowe, a w szczególności problemy amnestji, sprawę kredytów dla kupiectwa, polityki sprzedażnej karteli, zagadnienia eksportu w zależności z zagadnieniem odbudowy rynku wewnętrznego, konieczność organizowania się kupiectwa w stowarzyszeniach zawodowych.

Po tych referatach wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierało głos szereg przedstawicieli miejskiego kupiectwa, a między innymi pp. Orłowski, Kluczny, Nowicki, Frojerman, Kohn, Misiorowski, Rajnszyer i Białkowski.

Mówcy poruszyli szereg zagadnień gospodarczych zarówno natury ogólnej jak i lokalnej oraz wystąpili z szeregiem interpelacji, na które w imieniu izby udzielali odpowiedzi prezes Gądomski, radca Czernichowski, radca prawny Braun i referent Siekański.

Wszystkie wnioski, złożone w czasie zjazdu, zostaną przekazane odpowiednim komisjom izby przemysłowo-handlowej w Sosnowcu.

Zjazd regionalny w Częstochowie, który był czwartym z kolei zjazdem, urządzonym przez izbę przemysłowo-handlową w Sosnowcu w swym okręgu przyczynił się niewątpliwie do pogłębienia kontaktu między izbą, a sferami kupieckimi, co idzie po linii dążenia izby przemysłowo-handlowej w Sosnowcu, pragnącej prowadzić swą pracę w stałym ścisłym kontakcie z reprezentowanymi przez izbę sferami gospodarczymi.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy wzięli udział w odprowadzeniu drogi nam zwłok męża, ojca i teścia

Ś. p. MATEUSZA PIETRASZKA

na miejsce wiecznego spoczynku, a w szczególności starszemu Cechu, p. Maćkowiakowi, kolegom i znajomym Zmarłego — składają z głębi żołądka serce serdeczne „Bóg Zapłać“

ZONA, CÓRKI, SYNOWIE I ZIEĆ.

Dzisiejsze demonstracje komunistyczne w Zagłębiu

SPOIKAJĄ SIĘ Z OSTRĄ INTERWENCJĄ POLICJI.

Na dzień dzisiejszy, z polecenia Moskwy elementy wyrotowe w Polsce, szczególnie w ośrodkach o dużym skupieniu robotniczym, zapowiedziały t. zw. „marsz głodnych“.

Wśród komunistów zagłębiowskich, zarówno komunistycznej partii polskiej, jak i związku młodzieży komunistycznej, od kilku dni czynione były przygotowania, mające na celu zorganizowanie jak największej ilości demonstrantów, co tem samem mogłoby się przyczynić do powodzenia zamierzonych planów.

Do Zagłębia przyjechało kilku wysłanników komuny z różnych stron

Polski, których zadaniem jest przygotowanie akcji.

W wielu miejscowościach Zagłębia rozrzucone zostały ulotki o treści wybitnie antypaństwowej, wzywające robotników do czynnego wystąpienia i gromadnego wzięcia udziału w demonstracjach w dniu „marszu głodnych“.

Ze strony policji poczynione zostały odpowiednie przygotowania. Na dzień dzisiejszy zarządzone zostało ostre pogotowie.

Stosownie do wydanego zarządzenia, policja rozpraszać będzie wszystkie większe zgromadzenia ludzi.

Oblężenie głośnego włamywacza w Gołonogu

RANNY BANDYTA GLEŃ DOSTAŁ SIĘ W RĘCE POLICJI.

Wywiady przeprowadzane przez policję ustaliły, że w mieszkaniu R. Cebo, zam. na kolonji Krasowy w Gołonogu ukrywa się od szeregu dni znany policji włamywacz i bandy-

ta Julian Gleń.

Onegdaj wieczorem policja obstała dom, w którym ukrywał się bandyta.

W chwili wkroczenia policji do mieszkania Gleń usiłował zbiec.

Wezwany przez pozostającego na czatach w sieni jednego z policjantów do zatrzymania się nie uczynił tego, usiłując w dalszym ciągu wymknąć się na przyległe podwórko. Policjant wówczas dał z karabinu strzał ostrzegawczy, wzywając bandytę do zatrzymania się.

Kiedy i to nie pomogło policjant strzelił drugi raz, raniąc Glenia w lewy bok. W stanie ciężkim przewieziono go do szpitala, gdzie wczoraj zmarł. Przy Gleniu znaleziono rewolwer systemu hiszpańskiego z dwoma magazynami oraz 36 luźnych naboju.

CZOPKI HEMOROIDALNE

„Varicol“ (z kogutkiem)

Usuwają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żylaki). Sprzedają apteki.

„OLLA“
PREZERWATYWY

Nie czyńcie
eksperymentów
ze zdrowiem

Nie dajcie się namówić na nie inne-
go, rzekomo równie dobrego.

„OLLA“ udowodniony preparat
profilaktyczny, urzędowo
wypróbowany.

Zwyczaje ludowe w okresie adwentu.

Znany i zasłużony pracownik na polu etnografji, Oskar Kolberg, tak opowiada o zwyczajach adwentowych na Mazowszu:

„Podczas adwentu lud wiejski w nie dziele o godzinie czwartej rano wychodzi do kościoła na roraty, tak, że zaledwie jedna osoba pozostaje na straży w chacie.

Przez cały adwent około godziny ósmej z wieczora wygrywają parobcy swe melodje na „ligawkach, wyrobionych z wierzbowego lub lipowego drzewa, rozłupanego, następnie wyłobionego zewnątrz, wreszcie złaczonego znów, i oklejonego smolą. Nabite jest ono obręczkami drewnianymi i ma na końcu węższym bączek do zadęcia. Chcąc mieć odgłos jej mocniejszym i przyjemniejszym, kładą ligawkę w kryję do pojenia bydląt i zamrażają. W czasie adwentu przychodzą niektórzy z temi ligawkami do kościoła i grają na nich na chórze podczas podniesienia“.

Z innych źródeł wiemy, że podobny zwyczaj przechowuje się także na Podlasiu. Przez cały adwent rano i wieczorem wyszedłszy przed dom na miejsce otwarte, młodzi chłopcy grają na ligawkach. Jest to podobno jeden z najstarszych instrumentów muzycznych w Polsce, 2 — 3 łokci długi.

Tony proste, tęskne i rzewne, które w ciebie i mroźne wieczory słyhać na kilka kilometrów, są jakby przypomnieniem sądu ostatecznego, do którego pobudkę zagra kiedyś światu Michał Archanioł, a który to sąd, jak sobie to lud nasz tłumaczy ma odbyć się właśnie w czasie adwentu.

Jak w czasie każdych innych uroczystości kościelnych, tak samo i w czasie adwentu lud śpiewa chętnie odpowiednie pieśni nabożne. Aleksander Połiński, znany archeolog muzyczny powiada, że z dawnych melodji hejnałowych, granych w wiekach średnich z wieży kościoła Marjańskiego w Krakowie, dwie dochowały się w pieśniach ludowych, śpiewanych w czasie adwentu. Melodja pierwszej z nich utrzymana jest w pierwszej tonacji gregoriańskiej, a zaczyna się od słów: „Hejnał wszyscy zaśpiewajmy, cześć i chwałę Bogu dajmy“. Drugą melodję lud śpiewa rzewnie i tęsknie na całej przestrzeni naszej Ojczyzny, a zaczyna się ona od słów: „Boże wieczny, Boże żywy, od kupieciu prawdziwy“.

W wielu stronach naszego kraju jest chwalebny zwyczaj, że w czasie adwentu, podobnie jak na Wielkanoc każdy prawie idzie do spowiedzi, a wesole muzyki, tańce, wesela i hałaśliwe zabawy milkną wszędzie. Prócz tego w środy i piątki obchodzą wszędzie ścisły post, jak nakazuje kościół, w soboty zaś praktykuje się pewną wstrzemięźliwość od potraw mięsnych.

Nasz lud wiejski lubi trzymać się konserwatywnie starych zwyczajów, a wiedzieć trzeba, że w dawnej Polsce okres adwentowy obchodzono ścisłej i surowiej, niż w wielu innych krajach katolickich. Przez cały adwent bowiem jedynie dwa lub trzy razy w tygodniu jadano dawniej mięso, a byli nawet i tacy, co w tym okresie zupełnie od mięsnych potraw się wstrzymywali, jadając tylko nabiał i owoce.

W dzisiejszych czasach jeszcze tylko lud wiejski pamięta, że czas adwentowy przeznaczony jest na to, aby ludzie oderwawszy się od zabaw i uciech światowych mieli czas do zastanowienia się nad sobą, skupili się duchowo i przygotowali na Narodzenie Chrystusa.

Z plenarnego posiedzenia izby rzemieślniczej w Kielcach.

PRELIMINARZ BUDŻETOWY IZBY NA R. 1932. — UTWORZENIE OKRĘGOWEJ KOMISJI EKSPORTOWEJ. — UCHWAŁA W SPRAWIE EGZAMINÓW CZELADNICZYCH. — WNIOSKI O NADANIE ODZNAKI RZEMIEŚNICZEJ ZASŁUŻONYM W RZEMIOŚLE.

W Kielcach odbyło się plenarne posiedzenie członków kieleckiej izby rzemieślniczej, któremu przewodniczył prezydent izby p. *Edward Balcer*. W zebraniu wzięli udział pp.: delegat ministra przemysłu i handlu inż. *W. Kolasinski* i instruktor korporacji przemysłowych *W. Wojtowicz*.

Po zagajeniu zebrania przez prezydenta izby zabrał głos instruktor korporacji *Wojtowicz*, który w obszernym przemówieniu omówił o świadczeniu senatora St. Zjednoczonych Ameryki Północnej *Boraha*, w sprawie zachodnich granic Polski, poczem zebrani uchwalili rezolucję protestującą.

Z kolei odczytano protokół z poprzedniego zebrania oraz powołano na asesora pp.: *A. Sutowicza* i *Sz. Bruka* oraz na protokulanta p. *B. Ryszkowskiego*.

Następnie prezydent izby zapoznał zebranych z ważniejszymi sprawami, które były przedmiotem prac izby w ostatnich dwóch miesiącach. W szczególności prace izby dotyczyły: ustalenia możliwości eksportowych wyrobów rzemieślniczych, sprawy kredytów dla rzemiosła, o pinjowaniu projektów ustawodawczych, przedstawienia władzom skarbowym kandydatów na członków komisji szacunkowej i odwoławczej dla podatku przemysłowego od obrotu, nielegalnie wykonywanego rzemiosła oraz kształcenia terminatorów przez osoby nieuprawnione, pomocy dla bezrobotnych pracowników rzemieślniczych, konkurencji za kładów więziennych, warsztatów szkolnych itp., przyjmowania zamówień do wykonania przez składy materiałów blawatnych, wyrobów stolarskich itp., przeprowadzenie egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w kilkudziesięciu komisjach egzaminacyjnych oraz wydawanie opinii w różnych sprawach dotyczących rzemiosła.

Ponadto prezydent izby i sekr. izby *Axentowicz* zapoznali zebranych z przebiegiem dwudniowych obrad zjazdu izb rzemieślniczych odbytego w radzie izb rzemieślniczych w Warszawie w dn. 23 i 24 listopada r. b. Przedmiotem obrad, poza sprawami organizacyjnymi były najaktualniejsze dla rzemiosła w chwili obecnej zagadnienia gospodarcze i podatkowe oraz wykonanie budżetów izb rzemieślniczych.

Zebrani przyjęli powyższe do wiadomości i dokonali uzupełniającego wyboru do zarządu w osobie p. *B. Najmana* z Radomia.

Z kolei sekr. izby zreferował preliminarz budżetowy izby na rok 1932, który po obszernej dyskusji przyjęto, w wysokości 145.830 zł.

W dalszym ciągu obrad zebranie izby przekazało opracowanie opinii dot. projektu rozporządzenia wykonawczego do ustawy o zasileniu funduszu izb rzemieślniczych powołanej komisji w porozumieniu z biurem izby.

Po zapoznaniu zebrania izby o dotychczasowych pracach dot. ustalenia możliwości eksportowych wyrobów rzemieślniczych zebranie powołało okręgową komisję eksportową w skład której weszli pp.: *Edward Balcer* (przewodniczący), *Grzegorz Axentowicz* (zastępca przewodniczącego) i pp.: *A. Musiał*, *P. Michałowski*, *B. Laks*, *J. Winczęwski* i *C. Tenenbaum*.

Ponadto zebranie izby zaopiniowało projekt rozporządzenia ministra pracy i opieki społecznej, w sprawie godzin pracy dla niektórych kategorii pracowników umysłowych oraz przyjęło przedstawione przez komisję rzeczoznawców poprawki do rozp. ministra spraw we-

wewnętrznych z dn. 24.6.1931 r. o dozrze nad obiegiem mięsa i przetworów mięsnych. Z kolei zebranie izby, mając na uwadze niedostatecznie jeszcze rozwiniętą sieć szkolnictwa zawodowego dokształcającego, upoważniło prezydium izby do wystąpienia do ministra przemysłu i handlu o przedłużenie mocy obowiązującej postanowien par. 1 — 3 rozporządzenia z dnia 15.7.30 r. na rok 1932, a to z uwagi, że wobec przesilenia gospodarczego bardzo znaczna ilość kandydatów do egzaminu czeladniczego, którzy ukończyli naukę rzemiosła w miejscowościach, gdzie szkoły dokształcającej zawodowej

nie było, nie mogła przystąpić do egzaminu czeladniczego.

Z dalszego przebiegu obrad należy wymienić uchwałę, wyłączającą z postanowień regulaminu dla t. zw. uproszczonych egzaminów mistrzowskich, powołania ciesielskie i murarskie, pomolanie w Miechowie komisji egzaminacyjnej mistrzowskiej dla rzemiosła murarskiego i ciesielskiego.

Po załatwieniu kilku jeszcze spraw zebranie izby ustaliło listę osób mających być przedstawionymi ministrowi przemysłu i handlu z wnioskami na przyznanie odznaki za wybitne zasługi w rzemiośle.

Inżynier - oszust

falszywie oskarża przedstawiciela firmy samochodowej „Oświęcim — Praga“ w Kielcach.

HISTORIA 500 ZŁ. WEKSLA WYJAŚNIONA.

Donosiliśmy swego czasu, że inż. *Ksawery Grzybowski*, zam. w Kielcach, oskarżył *Ignacego Lewańskiego* — przedstawiciela firmy samochodowej „Oświęcim — Praga“ w Kielcach o przywłaszczenie weksla na 500 zł., który mu dał do dyskontowania za co *Lewański* miał sobie pobrać tytułem prowizji 2 proc. od całej sumy. *Lewański* weksel dyskontował u *Paduchowskiego*, a pieniądze według oskarżenia *Grzybowski* go przywłaszczył sobie.

Sprawa ta z uwagi na osobę oskarżonego wywołała w Kielcach rozgłos i najrozmaitsze komentarze.

Oskarżony *Lewański*, nie poczuwając się do winy postanowił sprawę tą wyswietlić.

Obecnie po przeprowadzeniu dochodzenia przez policję ustalono, że inż. *Grzybowski* fałszywie oskarżył *Lewańskiego* o przywłaszczenie 500 zł. Jakimś do tego powodem, nie chce wyjawić.

Ciekawa ta sprawa przedstawiała się następująco: inż. *Ksawery Grzybowski*, tytułem prowizji, za pośrednictwo parcelacji majątku winien był *Lewańskiemu* 4.650 zł., którą zobowiązał się spłacić ratami. Na początku bieżącego roku inż. *Grzybowski* dał *Lewańskiemu* weksel na 500 zł. dla dyskontowania,

aby sobie choć w części pokrył należność.

Gdy *Lewański* zdyskontował ten weksel u *Paduchowskiego*, właściciela przedsiębiorstwa autobusowego w Kielcach, *Grzybowski* niewiadomo z jakiej przyczyny oskarżył go o przywłaszczenie pieniędzy.

Na *Grzybowski*go spisano protokół za fałszywe oskarżenie i wprowadzenie w błąd władzy.

Wezoraj dochodzenie przekazano władzom sądowym.

Inż. *Ksawery Grzybowski* znany jest na tuł. terenie ze skandalicznej afery oszukańczej, która polegała na fikcyjnym przeszacunkowywaniu majątków ziemskich małej wartości na po ważniejsze kwoty, by tym sposobem uzyskać większe kredyty. Niecieroko za krojonej afery, której bohaterem był *Grzybowski* sięgały do Warszawy, gdzie na większą sumę poszkodowana została francuska firma samochodowa *Englobert*.

Inż. *Grzybowski* pozatem miał sprzedać majątek ziemski, którego wcale nie posiadał, niejakiemu *Zbierańskiemu*, za znaczną sumę i t. p.

Sprawa oszukańczej afery, znajdzie wkrótce swój epilog przed kratkami sądu okręgowego w Kielcach.

„Moralne straty“ wdowy...

SPRAWA PRZED SĄDEM OKRĘGOWYM W SOSNOWCU.

Przed sądem okręgowym w Sosnowcu odbyła się przy drzwiach zamkniętych rozprawa przeciwko 45-letniemu gospodarzowi z *Pyrzowic*, pow. *bedzińskiego*, *Jakóbowi Twardochowi*, o zniewolenie swej sąsiadki 36-letniej wdowy

Walerji N. wędrownaj handlarki.

Sąd skazał *Twardocha* na rok więzienia, oddalił natomiast żądanie wdowy zasądzenia na jej rzecz kilkuset złotych tytułem „moralnych strat“.

Reorganizacja fabryki „Ludwików“ w Kielcach.

Donosiliśmy swego czasu o zamiarze redukcji robotników zatrudnionych w fabryce „Ludwików“ w Kielcach.

Obecnie ze strony fabryki otrzymaliśmy wyjaśnienie, że dzięki zabiegom naczelnego dyrektora, inż. *Kwiecińskiego*, fabryka „Ludwików“ nie zostanie zamknięta. Jednakże w związku z reorganizacją fabryki i oddaniem produkcji naczyń emaljowanych fabryce „Węsten“ w *Olkuszu*, zwolnionych zostanie około 450 robotników, którzy po reorganizacji fabryki przyjęci zostaną do pracy z powrotem.

Czas trwania reorganizacji trwać będzie od 3 do 6 miesięcy.

Pozatem dyrekcja czyni starania, by znaleźć nowe źródła produkcji i zatrudnić większą ilość robotników.

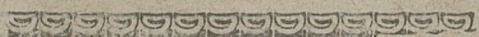
Z wiosną „Ludwików“ zamierza przystąpić do fabrykacji maszyn rolniczych, których zapas zupełnie jest wyczerpany i w tym celu do opróżnio-

nych hal mają być sprowadzone maszyny z *Suchedniowa*, mające produkować narzędzia i maszyny rolnicze.

Pozatem czynione są próby przy fabrykacji nowego produktu, który według opinii rzeczoznawców będzie miał ogromne powodzenie i zastosowanie szczególnie po wsiach i miastach, gdzie niema gazu i energii elektrycznej, względnie energia ta jest zbyt droga.

CHRZEŚCJAŃSKI Zakład zegarmistrzowski *W. Niepoń*, ulica *Czysta* Nr. 7, wykonuje wszelkiego rodzaju reperacje zegarów wieżowych, ściennych, kieszonkowych, antyków, chronometrów, zegarów kontrolnych samochodowych itp. z gwarancją 3-letnią, wykonanie solidne a najtaniej się przekonacie.

Z Czeladzi.

(e) Uśmiercenie jednego szczura w Czeladzi kosztowało 660 zł. Podjęta walka ze szczurami na terenie m. Czeladzi nie przyniosła żadnego rezultatu.

Mimo, iż mieszkańcy ściśle zastosowali się do wskazówek magistratu i sposobu użycia trutek i mimo, że np. w rzeźni miejskiej trutkę zakładał sam fabrykant genialnego wynalazku, — „niezawodny ratol“ zawiódł. Ogółem padło... trzy szczury.

Biorąc pod uwagę, że akcja trucielińska w Czeladzi kosztowała 1800 zł., pytamy czy uśmiercenie trzech szczurów nie było cokolwiek za kosztowne?..

Z Zawiercia.

(z) Wyjaśnienie. W związku z wiadomością umieszczoną dnia 2 bm., pt. „Tajemniczy trup między wagonami w Łazach“, proszeni jesteśmy o wyjaśnienie, że *Jan Kurzak* z *Zawiercia* nigdy nie był karany sądowo, a ostatnio został zredukowany z kopalni.

(z) „Kino „Stella““. Dziś wystąpi jeden raz zespół artystów warszawskich z *Jadwigą Smosarską* na czele, w 3-ech aktowej komedji pt. „Orzeł czy Reszka“.

(z) Smaczno... *Helena Kubis* z *Siewierza* skazana została przez sąd okręgowy w *Sosnowcu* na 7 dni aresztu, za sprzedaż mięsa, znajdującego się w stanie zupełnego rozkładu.

Smaczno...

Z Olkusza.

(ol) Związek zawodowy przemysłu metalowego. W niedzielę, odbyło się organizacyjne zebranie robotników fabryki „*Olkusz*“, na którym postanowiono przystąpić do związku związków zawodowych przem. metalowego.

Po dłuższym przemówieniu posła *Tad. Gduli*, wybrany został zarząd związku: pp. *Jan Nowak* (przewodniczący), *Stanisław Guzik* (sekretarz), *Jan Supernak* (skarbnik) i członkowie zarządu: pp. *Jan Włodarski*, *Waw. Sta-ron*, *Stan. Karoń* i *Jan Głanowski*.

Radzie gminnej i wójtowi w Grodźcu

wyrażono votum nieufności.

W *Grodźcu* w lokalu gminnym odbyło się ogólne zebranie, na którym debatowana miała być sprawa preliminarza budżetowego na rok 1932-33.

Do rozpatrywania budżetu nie doszło, ponieważ zaraz na wstępie czterech radnych, a mianowicie pp.: *Stefan Drózd*, *Franciszek Adamski*, *Jan Ciapała* i *Aleksander Zagórny* złożyli swoje mandaty radzieckie, przyczem obszernie umotywowali, co ich skłoniło do tego kroku.

P. Stefan Drózd w godzinnym przemówieniu poddał ostrej krytyce gospodarce radnych i wójta gminy p. *Kempe* (bojowego męża PPS. CKW.), która, poza zarzuceniem publicznego mienia, żadnych korzyści miejscowemu społeczeństwu nie przyniosła.

Podczas dyskusji p. *Jan Zagórny*, b. pracownik gminy, popierając wywody przedmówcy, wystąpił ze swej strony z rewelacyjnymi zarzutami, mocno obciążającymi zarówno radę gminną, jak i wójta p. *Kempe*.

P. Kempa zarzuży te usiłował zbagatelizować, nazywając zebranie „praniem wspólnych brudów“..

Na skutek powyższych zarzutów, zebrani, po bardzo burzliwej dyskusji, mając na uwadze dobro samorządu gminnego, uchwalili jednogłośnie votum nieufności całej radzie i wójtowi p. *Kempie*.

Następnie uchwalona została rezolucja, która zgromadzeni postanowili jednogłośnie wysłać do władz nadzorczych. Rezolucja ta brzmi:

„Wobec zeznań p. *Jana Zagórskiego*, nadzwyczaj obciążających radę gminną i wójta, które kolidują z kodeksem karnym, ogólne zebranie zwraca się do władz nadzorczych z prośbą o zbadanie nader ciężkich zarzutów stawianych radzie gminnej i wójtowi przez p. *Jana Zagórny* i w razie prawdziwości tychże, o pociągnięcie winnych do surowej odpowiedzialności i spowodowanie zwrotu strat, jakie poniosła gmina“.

Bestjalski żart przyczyną strasznej śmierci

ZYWY ZBIORNIK BENZYNY W PŁOMIENIACH.

W karczmie we wsi Małczew pod Łodzią miała dzisiaj miejsce okropna scena.

Kilku młodych wieśniaków obficie raczyło się alkoholem.

Przed karczmą zatrzymał się w pewnej chwili samochód.

Szofer również udał się do karczmy.

Wówczas podszedł do niego podmielony mieszkaniec wsi Małczew, 60-letni Antoni Pieczarek, który zaproponował szoferowi wódkę.

Szofer odpowiedział jednak Pieczarowski, że będzie pił wódkę tylko z tym, który potrafi jednym haustem wypić

pół litra benzyny, przekazując ją jedynie papierosem.

Pieczarek propozycję tę przyjął z plauzem tembardziej, że spodziewał się, że szofer po tym eksperymencie zafunduje mu wódkę. Pieczarek wypił pół litra benzyny, poczem

zmyślił umowę zapalił papierosa.

W tej chwili nastąpił grozą przebijający wypadek. Z ust Pieczarkę buchnęły płomienie.

Rzucono się na ratunek. Pieczarek

nieprzytomny wił się na ziemi w straszliwych boleściach. Zawezwany natychmiast felczer stwierdził zgon Pieczarka.

Szofer korzystając z zamieszania wsiadł do taksówki i odjechał. Za potwornym żartownissem wszczęto poszukiwania.

DROŻDŻE SĄ NIEZBĘDNE DLA ŻYCIA LUDZKIEGO!

Do wypieku bułek i ciast

proszki do pieczywa jako namiastki nie zastępują drożdży, ponieważ nie czynią pieczywa pożywnym i lekkostrawnym.

Do zaczynu chleba żytniego

chleb żytni wypieczony na drożdżach jest pulchny, bez zakalca, w miarę kwaśny i łatwostrawny.

Jako środek odżywczy

dzięki swej lekkostrawności i bogatej zawartości białka należy je stosować do zup, jarzyn i sosów.

Jako źródło witamin

drożdże są bogatym i dostępnym dla wszystkich źródłem witamin.

Jako środek leczniczy

przeciwno krzywicy, furunkulozie, djabetes i t. p.

PAMIĄTKOWE DRZEWO GANDHIE GO W LONDYNIE

Ku upamiętnieniu swego pobytu w Londynie, Gandhi po ukończeniu konferencji okrągłego stołu, zasadził pamiątkowe drzewo. Niemcy złośliwie komentują, że jest to jedyna korzyść Londynu z pobytu Gandhiego na konferencji.

POTRZEBNA przychodnia panna do pomocy w kuchni. Wiadomość w administracji.

POTRZEBNY zdolny pracownik fryzjerski i ondulatorka. Sosnowiec, ul. Deblńska 1, Drygalak.

LOKALE

GDSTAPIE pralni z mieszkaniem, pokój z kuchnią. Wiadomość: administracji „Expresu Zagłębia” Sosnowiec.

Kupno i sprzedaż

RAMY do suszenia firanek sprzedam. Wiadomość w administracji „Expresu Zagłębia”.

OKAZYJNIE sprzedam motor elektryczny 1-3 koni. Wiadomość w administracji „Expresu Zagłębia”.

BACZNOŚĆ! Zawiadamiam Sz. Klienci, że posiadam stale na składzie wielki wybór różnych kółder watawanych po cenie konkurencyjnej, oraz przyjmuję na obstalunki i przerabiam ze starych kółder na najnowsze francuskie desenie w Sosnowcu. Pilsudskiego 50.

OKAZJA! Sprzedaż obrazów i ram. Oprawa portretów od 3 złotych. Sosnowiec, Rudna 56.

SPRZEDAM kozetki po 35 zł., otomanę dywanową. Sosnowiec, Kollataja 10, oficyjna II-gie piętro.

BUDKĘ nadającą się na każdy handel sprzedam. Wiadomość Sosnowiec, Sienkiewicza 6.

DO sprzedania sklep spożywczy z towarami. Strzemieszycę, ul. Warszawska nr. 8.

BUFET do sklepu rzeźniczego w dobrym stanie jest do sprzedania. Franciszek Kurczyk, Sosnowiec, Kamienna 4, m. 1.

Zgubione dokumenty

DEREJ JULJAN zgubił książkę wojskową wydaną przez PKU. Ostrow.

TAL EDWARD zgubił portfel, książkę wojskową i kartę mobilizacyjną wydaną przez PKU. Sosnowiec.

JAN MISKA zgubił książeczkę wojskową wydaną przez PKU. Sosnowiec i zaświadczenie na dowód osobisty złożony na kopalni Wiktor.

UNIEWAŻNIAM skradziony mi dowód osobisty wydany przez Starostwo Krzemienieckie. Tadeusz Wahe.

POGODA KAZIMIERZ zgubił książkę Kasy Chorych wydaną w Sosnowcu.

EDMUND KOND zgubił portfel, 2 weksle, kwity mieszkaniowe i świadectwo obywatelstwa, które unieważniam.

RÓŻNE

ODDAM na własność chłopczyka 5-cio miesięcznego. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

WACHOWICZ MIECZYSLAW unieważnia legitymację szkolną wydaną przez Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe w Katowicach.

POSZUKUJE spółniczkę energiczną z gotówką 5000 tys. zł. Posiadam restaurację we własnym domu w miejscowości przemysłowej, małżeństwo możliwe. Zgłoszenia do „Expresu Zagłębia” Sosnowiec pod „Restaurator”.

Na Gwiazdkę!

Korzystajcie z 15 dni w składzie aptecznym A. D. Rosenbluma, Czeladź, Rynek 13.

GLUCHOTA uleczalna. Wynalazek Eufonja zademonstrowany specjalistom. Usuwa przytępiony słuch, szumiące uszy. Liczne podziękowania. Zgłoszenia bezpłatnie pocztą. Adres: Eufonja Liszki k/Krakowa.

Redaktor odp.: Józef Oskólski.

Zycie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 14. 12.

Belgia 124.30
Holandia 360.85
Londyn 30.80
Nowy Jork 8.917
Nowy Jork kabel 8.924
Paryż 35.02
Praga 26.42
Szwajcaria 174.00
Włochy 46.00
Dolar w obr. pryw. 8.91
Tendencja niejednolita.

POŻYCZKI I AKCJE.

Warszawa, 14. 12.

Bank Polski 105.00
Lilpop 13.75
3 proc. poz. budowlana 30.00
4 proc. inwestyc. zw 77.50
5 proc. poz. konwersyjna 38.50
5 proc. poz. kolejowa 37.00
5 proc. poz. dolarowa 56.00 — 55.00
4 proc. poz. dolarowa 42.50
7 proc. poz. stabilizac. 49.75—50.50—49.25
Tendencja dla pożyczek niejednolita dla listów utrzymana.

HUMOR.

ZA KULISAMI.

— Czy masz dużo do mówienia w twojej nowej roli?

— Nie, gram rolę małżonka.

W pewnej wielkiej firmie umarł buhalter. Nazajutrz zjawia się w biurze właściciela firmy jakiś jegomość.

— Panie dyrektorze — mówi — czy mógłbym zająć miejsce zmarłego buchaltera?

— Owszem, o ile zgodzi się na to jego rodzina.

— A cóż to obchodzi rodzinę?

— Przecież muszą wyjąć nieboszczyka z trumny, aby panu zrobić miejsce.

— Panie, niech pan trzyma swego psa. Właśnie ukradł mi całą kielbasę.

— Dobrze, że mi pan powiedział. Nie dam mu za te obiady.

Gruźlica płuc jest nieuleczalna i co-rocennie, nierobiąc różnicy dla pleci, wieku i stanu, kosi miliony ludzi. — Przy swalczaniu chorób płucnych, bronchitu, uporczywego, męczącego kaszlu i t. p. stosują pp. Lekarze:

„BALSAM THIOCOLAN - AGE” który ułatwiając wydzielenie się płwociny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

Wydawca: Helena Mensiorska.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE

POTRZEBNY zdolny subjekt fryzjerski od zaraz. Sosnowiec, Pilsudskiego nr. 53.

POTRZEBNY inteligentny chłopiec od lat szesnastu do posług w sklepie. Zgłoszenia z rodzicami do firmy Hlawski w Sosnowcu.

FRYZJERSKI pracownik zdolny męski potrzebny od zaraz. Sosnowiec, 3-go Maja 5, Nowak.

POTRZEBNY chłopiec lub mężczyzna do woznoszenia pieczywa. Wiadomość ul. Miła 2, piekarnia.

FRYZJERSKI pomocnik potrzebny na stałe. Stefański, Feliksa Perla 19, Sosnowiec.

POTRZEBNY subjekt fryzjerski. Sosnowiec, Rybna 6, Skrzeciński.

Dziś!

Rewelacyjny obraz dźwiękowy

Jak będzie wyglądać świat za lat 50

Małżeństwo przyszłości

1. Lot raketowy na Marsa w roku 1980.
2. Życie, zwyczaje i obyczaje ludzi przyszłości.
3. Jak wygląda obiad za lat 50.
4. Mechaniczna produkcja potomstwa.

NADPROGRAM. TYGODNIK FOXA i CHÓR DANA.

Dziś premiera!

Dziecko grzechu

w rolach gł.: WALLACE BEERY, Maric DRESSLER, DOROTY JORDAN.

UWAGA: Film ten nagrodzony został złotym medalem za najlepszą grę artystów filmowych.

L. 11576/31.

OBWIESZCZENIE.

Urząd Skarbowy Podatków i Oplat Skarbowych w Zawierciu na zasadzie § 33 instrukcji o przymusowym ściąganiu państwowych podatków podaje do wiadomości ogólnej, że w dniu 30 grudnia 1931 r. o godz. 10-tej rano w składnicy Urzędu Skarbowego w Zawierciu przy ul. 3-go Maja 23, następnie o godz. 12-tej w południe na placu Spółdzielni Rolniczo - Handlowej „Rolnik” w Zawierciu przy ul. Pilsudskiego 15, odbędzie się sprzedaż licytacyjna następujących ruchomości:

W PIERWSZYM TERMINIE:

Parnik żelazny do parowania ziemniaków o pojemności 230 litrów wody, dwie sieczkarnie kieratowe z kołami rozpędzonymi firmy „Polna”, cztery maszyny do szycia nożne firmy: 1) „Ameryka” 2) „Rast Gasser” 3) „Jaworski” 4) gabinetowa firmy „Jotas”, 25 plugów żelaznych jednoskibowych firmy „Sucheni”, dwie wirówki z białego metalu do odciągania śmietany firmy „Locta” i „Milka” i masielnicę z białego metalu firmy „Ideal”.

W DRUGIM TERMINIE:

Pięć maszyn do szycia nożnych firmy „Ros Gasser”, trzy sieczkarki różnego typu, maszyna do pisania firmy Q.E.G., Tryjer do czyszczenia zboża luksusowego firmy „Wiedeński”, Kosiarka firmy „Maszechaslis”, dziesięć plugów żelaznych, pięć opylaczy, dwie wialnie nowe do czyszczenia zboża i młocarnia szerokomłotna firmy „Polna”.

Powyższe przedmioty reflektanci mogą oglądać w dniu 30 grudnia 1931 roku od godz. 9-tej do 10-tej.

Zawiercie, dnia 9 grudnia 1931 r. Kierownik urzędu skarbowego.